

přátelé přírody

11 | 2012 | bulletin asociace Přátelé přírody ČR | www.pratele-prirody.cz | zdarma

Hrozné znečištění prachem

Media meeting Přátel přírody

Mapujte černé skládky

Největší predátor ptáků ve městě? Kočka.

Nová hrozba si žádá i novou obranu

Rozrůstání měst a postupná urbanizace krajiny proměňuje chování ptáků. Pokud musí čelit hrozbám ze strany „nových“ predátorů, nereagují městští ptáci stejně jako jejich venkovští příbuzní. Podle studie, vypracované ornitology ze Španělska a Francie, pozměnili ptáci z měst částečně své anti-predační mechanismy, aby se přizpůsobili novému prostředí.

Pokud běžný pěvec narazí na predátora, jeho plán je jasný: utéct, respektive, uletět za každou cenu. Jenže jak dokazuje studie týmu ornitologů z Paris-Sud University (PSU) a granadské univerzity (UGR), se pěvec žijící v městském prostředí, který nechce skončit jako kořist predátora, zachová odlišně, než pták na venkově. Je možné, že by urbanizace ovlivnila strategie přežití?

Juan Diego Ibáñez-Álamo (UGR) a Anders Pape Møller (PSU) analyzovali únikové techniky u patnácti druhů. Vzorek, který zahrnoval na 1132 městských i venkovských ptáků, měl dát odpověď na to, zdali a jak se jednotliví zástupci vyrovnávají s novým prostředím a jeho predátory. Město totiž představuje soubor

nových hrozeb. Nejčastějším nepřítelem ptáků v nich není krahujec jako na venkově, ale kočka.

A čím se tedy chování „městských“ a „venkovských ptáků“ liší? „Když je městský pták polapen, je celkově méně agresivní, zato vydává mnohem častěji poplašné zvuky, jakýsi

alarm varující ostatní ptáky,“ vysvětluje proměny Ibáñez-Álamo. Městští ptáci jsou také po napadení predátorem, více paralyzováni stresem, a pokud útok přežijí, ztrácejí mnohem více peří, než jejich venkovské protějšky.

To, co považují oba ornitologové za klíčové, je poznatek, že se chování jednoho druhu ptáků může v závislosti na vnějších podmínkách lišit. „Ptáci musí pozměnit své chování tak, aby mohli ve městech přežít. Pokud tak neučiní, hrozí jim v důsledku růstu měst vyhynutí,“ uza-

vírají vědci.

Článek byl uveřejněn 7. 11. 2012 na serveru Physorg.com pod názvem „City Birds Adapt to Their New Predators“.

□ Zdroj: Ekolist.cz

Stát zakázal průzkum ložisek uranu v Podještědí

(ČTK) Ministerstvo životního prostředí definitivně zamítlo žádost australské firmy Urania Mining, aby mohla provádnout průzkum v Podještědí, kde jsou ložiska uranu. Uvedla to dnešní liberecká příloha deníku MF Dnes.

„Ministerstvo životního prostředí přihlédlo ke Státní surovinové politice. Podle ní není vyhledávání a průzkum ložiskové suroviny v souladu se státní surovinovou politikou. Státní surovinová politika konstatuje, že dobývání uranu v České republice bylo ukončeno a s jeho obnovením se v současné době nepočítá,“ píše se mimo jiné v rozhodnutí ministerstva z 31. října 2012.

Žádost australské firmy v roce 2008 již jednou stejné ministerstvo odmítlo, ale Urania Mining se odvolala a u Městského soudu v Praze uspěla. Nynější rozhodnutí ministerstva tento spor podle deníku definitivně vyřešilo. Průzkum chtěla firma provádět v oblasti Plouznice pod Ralskem a Hradčany nad Ploučnicí, v prostoru o rozloze 12 kilometrů čtverečních.

Znečištění ovzduší prachem ohrožuje zdraví i životy: 2 tisíce vážně nemocných a 6 tisíc mrtvých ročně

Znečištění ovzduší prachem vážně ohrožuje životy a zdraví obyvatel České republiky. Vdechování vzduchu znečištěného prachem má na svědomí asi 6 400 předčasně zemřelých a dva tisíce pacientů, kteří museli být hospitalizováni pro akutní srdeční nebo dýchací obtíže. Konstatuje to odborná zpráva Státního zdravotního ústavu o dopadech znečištění ovzduší na zdraví obyvatel v roce 2011. Miliony lidí totiž žijí v oblastech, kde je překračován limit pro znečištění ovzduší prachem daný zákonem i evropskou směrnicí.

„Zpráva za hlavní zdroj znečištění ovzduší prachem ve městech označuje automobilovou dopravu. Specifická (a významně vyšší) pak zůstává zátěž v průmyslových lokalitách ostravsko-karvinské aglomerace. Alespoň jedno z kritérií překročení limitu bylo v roce 2011 naplněno na 89 ze 115 hodnocených měřicích stanic. V místech, kde byl překračován limit pro znečištění prachem, přitom žilo 49% obyvatel monitorovaných sídel,“ uvedl MUDr. Miroslav Šuta z Centra pro životní prostředí a zdraví a dodal: „Za alar-

mující považují to, že hodnota doporučená Světovou zdravotnickou organizací (roční limit 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) byla splněna jen naprosto výjimečně - pouze na 3 pozadových a 4 městských monitorovacích stanicích. V případě znečištění jemným prachem (PM_{2,5}) bylo dokonce doporučení WHO (10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) překročeno na všech hodnocených měřicích stanicích! Zákonný roční limit (25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) byl překročen na 9 z 32 hodnocených stanic - v Bohumíně, Třinci, Ostravě, Přerově, v Brně a v Plzni.“

Jako polévatý prach (PM₁₀) se obvykle označují částice s průměrem menším než 10 μm . Jako jemný prach (PM_{2,5}) jsou označovány částičky o průměru do 2,5 μm , které jsou schopny proniknout hluboko do dýchacího systému. Proto jsou považovány z hlediska lidského zdraví za nebezpečnější. Krátkodobé vdechování prachu zvyšuje počet zánětlivých onemocnění plic, působí negativně na srdečně-cévní systém, vede ke zvýšení počtu hospitalizací a k vyšší úmrtnosti. Dlouhodobé působení prachu zhoršuje plicní

funkce u dětí i dospělých, zvyšuje počet chronických obstrukčních onemocnění plic a snižuje délky dožití hlavně v důsledku úmrtí na srdečně-cévní a plicní onemocnění.

„Česká republika porušuje limity, které se zavázala plnit v rámci evropské směrnice o ovzduší. Limity nesplnila ani v řádném termínu, ani v prodloužené lhůtě, která vypršela v červnu 2011 na základě výjimky udělené Evropskou komisí na základě české žádosti. Domnívám se, že vláda by měla urychleně přijmout opatření pro snížení emisí prachu z dopravy, která se osvědčila v zahraničí, jako jsou např. zavádění prachových filtrů u automobilů nebo stavební techniky s dieslovými motory, zpoplatnění vjezdu do městských center, snižování maximální rychlosti na vybraných silnicích nebo použití alternativních paliv v dopravě,“ uvedl MUDr. Šuta.

□ Zdroj: Centrum pro životní prostředí a zdraví/Econnect

Na kolech na polskou stranu Krkonoš

Naše organizace Přátel přírody z Jablonce nad Nisou dlouhodobě spolupracuje s partnerskou organizací Naturfreunde z Löbau ve Spolkové republice Německo. Dělí nás pouhých 60 km a dnes už zcela zanedbatelná hranice. V letošním roce jsme kromě tradičních turistických akcí rozšířili spolupráci i o cyklistické výlety v Polsku a Německu. První společná výprava nás ve dnech 22. až 24. června vedla na polskou stranu Krkonoš.

První den v pátek naši přátelé vyrazili ze Žitavy, částečně na kolech podél polské hranice, částečně auty až do obce Podgorzyn. My z české strany jsme dorazili auty, jednak proto, že jsme šetřili dovolenou na další výpravy, jednak proto, že bylo třeba překonat krkonošský hřeben. Jen kamarád Honza Jerie jel hrdinně už z Jakuszyc na kole. Odměnou mu byla návštěva domu Gerharda Hauptmana, spisova-

tele a dramatika, v Jagnitkově. Večer jsme se ubytovali v příjemném penzionu pod malebnými Krkonošemi a poseděli společně u ohně.

Druhý den jsme už všichni vyrazili na kolech přes Myslakowice do Lomnice, kde jsme navštívili historickou sýpku, místně nazývanou „Folwark“, která nabízí malou roztomilou expozici věnovanou dřívějšímu životu. Místní kraj je přeplněn hrady, zámky a jinými stavebními památkami. My jsme je všechny zhlédli za jediný den - v obci Kowary v parku miniatur. Návštěvu rozhodně doporučujeme.

V neděli jsme na kolech dojeli do okresního města Jelení Gory. Prohlédli jsme si historické centrum, kde nás překvapil bleší trh na náměstí. Dál jsme pokračovali cestou necestou, nakonec spíše necestou, protože jsme byli nuceni překonat na kolech řepkové pole... Prostě polské značení cyklot-

ras občas selhává. Ale všechno jsme zvládli a dosáhli jsme cíle, i když se zpožděním. Na společné zážitky a celý pobyt určitě dlouho nezapomeneme. Zvláště působivý byl pro nás pohled na Sněžku, který nás doprovázel opravdu po celou dobu našeho cykloputování a který z „naší“ strany Krkonoš takto neznáme.

□ Vlastimil Staněk, ČSTSP Jablonec nad Nisou

Můviťácké podzimky na Baldovci

Mládež z olomouckého sdružení Duha Velká Medvědice vyjela na poslední, pátou víkendovou akci v rámci české části projektu "Move It!", kterého se účastní děti a mládež z 5 zemí Evropy: Francie, Německo, Litvy, Maďarska a Česka. V každém státě probíhá 5 víkendů pro skupinu 20 účastníků a několika organizátorů. Cílem je naučit se spolupracovat ve skupině lidí z různého prostředí, poznat nové kamarády a způsoby trávení volného času a zjistit, že řešení každého problému je jednodušší, je-li na něj více lidí. Projekt je podpořen z programu Evropské unie DAPHNE.

Bylo podzimní odpoledne, poslední říjnový čtvrtek a Radek čekal na nádraží na kupu mládeže, aby je sám samotinký odvezl do sportovního a relaxačního centra na Baldovci na Prostějovsku. A taky že dovezl. Postupně se náš sešlo 16 účastníků a čtyři vedoucí, a tahle dvacítko si dala dohromady jedny z nejlepších podzimních prázdnin všech dob.

Tradičně jsme začali seznamovacími a rozehřívacími hrami, abychom se

poznali i s těmi, koho jsme ještě neznali. A než se kdo nadál, byla tma, a byl čas jít spát. Další den nás toho čekalo moc. Nicméně naučili jsme se ve správný čas scházet před chatkou vedoucích, a program šel stále naplno.

V pátek ráno už byla přichystána hra v lese, kdy se získávalo ringo. Boj byl krutý, pár lidí se i vyválelo v mechu a jehličí, ale nikomu se nic nestalo, a souboj téměř skončil remízou. Odpoledne už byl nachystaný místní personál s paintballem, všichni si to zkusili, ledaskdo by hrál až do tmy. A pak už nás ve vyhřáté místnosti klubovny čekaly korálky a korále, drátky, háčky a náušničky, fimo... A za tmy noční hra, za jejíž úspěšné splnění čekala odměna v podobě oficiálního trička.

Sobota byla ve znamení výletu. Výletu a deštivého počasí. To nás ovšem neodradilo od prozkoumání legendární pověsti o Rudém Knížeti, který straší na nedaleké zřícenině a hlídá si tam svůj uškrnutý poklad. Nakonec nás

ale déšť zahnal do restaurace, kde po polévce a čaji vzdali i ti nejodvážnější boj s počasím a jelo se domů usušit a ohřát.

Po večeři čekala Venda se svými speciálními hrami, které dělaly problém i dospělým, ale my je zvládli levou zadní. Po západu slunce pak začalo sněžit, mrznout, a do rána napadlo pět centimetrů sněhu. Tak jsme se rozloučili s bílým Baldovcem, a než jsme došli do vsi na autobus, vysvitlo sluníčko a po sněhu nebylo ani památky.

Fotky: <http://bredalien.rajce.idnes.cz>

□ Radek Hrachovec, koordinátor projektu Move It v Česku

Mapujte s námi černé skládky

Podzim je ročním obdobím, kdy opadané stromy a keře začínají odhalovat rozšířený nešvar, kterým jsou černé skládky nejen v přírodě, ale i přímo ve městech a obcích. Jejich rozmanitost je obrovská. Někde mají podobu několika pytlů pohozených v příkopě, jinde jde skoro o kompletní vyhozené vybavení domácnosti včetně neodmyslitelného autovraku, v nejhorším případě pak skládky mohou obsahovat i nebezpečné průmyslové odpady. Pokud na takovou skládku narazíte, můžete si buď jen zanádat, nebo můžete přiložit ruku k dílu. Stačí vzít chytrý mobilní telefon, skládku zdokumentovat a obratem nahrát na web ZmapujTo.cz.

Jak skládky mapovat

“Postup pro ohlášení skládky je jednoduchý - každý, kdo ji najde a má po ruce chytrý telefon, si může za pár vteřin zdarma stáhnout aplikaci [TrashOut](#). S její pomocí pak do interaktivní mapy označí, kdy, kde a jak velkou skládku našel” sdělil nám jeden z autorů projektu Miroslav Kubásek. “Každé hlášení obsahuje GPS polohu, fotografie, velikost a typy odpadů nelegální skládky, případně může obsahovat volitelný komentář. Záznam se do dvou hodin zobrazí v [interaktivní mapě](#) na webu ZmapujTo. Mobilní aplikace TrashOut je dostupná pro platformy Android, iPhone a Windows

Phone, v brzké době bude rozšířena i na další platformy.”

Spolupráce s městy a obcemi

Aby nebyl projekt jen bezzubou černou listinou, ale měl možnost s likvidací skládek skutečně pomoci, nabízí autoři službu pro města a obce, která kromě okamžité informace, že na území obce byla nahlášena nelegální skládka, kterou je třeba zlikvidovat, umožňuje úřadu na svůj web umístit i statistiku, která v reálném čase zobrazí počty nahlášených a vyčištěných skládek.

Nový Lískovec je pilotní brněnskou městskou částí, která internetový projekt testuje. „Zatím se teprve doladuje, jak by měl systém fungovat,“ dodává referent pro životní prostředí Michal Šípek, „v našem okolí je ale nahlášeno několik

skládek. Budou-li lidé aktivní, budeme o skládkách dřív vědět a můžeme zamezit jejich rozrůstání,“ podtrhl Šípek, „do budoucna budeme chtít uvádět také informace, jak se skládka odstranila a kolik to stálo peněz.“

“Včasné odhalení černé skládky je důležité zejména proto, že z nebezpečné černé skládky mohou unikat škodlivé či jedovaté látky do ovzduší, půdy i vody. Podle druhu materiálu může hrozit i nebezpečí vznícení a následného požáru, nemluvě o ohrožení bezpečnosti a zdraví Vašich dětí či zvířat“, vysvětlil nám odborník na problematiku odpadů Aristid Franc.

Nahlédněte do mapy skládek

Místem, kde můžete získat více informací o problematice černých skládek v ČR je webová stránka www.Zmapujto.cz. Zde si například na přehledné mapě můžete prohlédnout, zda se nelegální skládka nenachází i ve Vašem okolí, součástí je mimo jiné integrovaná katastrální mapa, kde si uživatelé mohou zjistit údaje o vlastníku parcely, na které se černá skládka nachází.

“Pokud Vám výskyt černých skládek není lhostejný a chcete přispět k čistotě naší přírody a prostředí v němž žijeme, neváhejte a mobilní aplikaci TrashOut si zdarma nainstalujte”, apeluje spoluautor projektu Miroslav Kubásek. “Nikdy totiž nevíte, kdy a kde na černou skládku narazíte...”

Fórum ochrany přírody
Vás zve na první ze série webinářů
(další budou následovat každý měsíc):

Příroda bez hranic

aneb
Pozice české ochrany přírody v kontextu evropského a světového přístupu

přednáší: Michael Hošek
moderuje: Jan Dušek
26. 11. 2012 od 17:00

Hlaste se na:
forumochranyprirody@email.cz
do předmětu zadejte webinar
Sledujte (bude zprovozněno v prosinci):
www.forumochranyprirody.cz

Aby našli samičku, musí samci kobylek "překřičet" hluk z dopravy

Kobylky žijící poblíž hlučných silnic přeladily své cvrkání, aby se přes hluk z aut slyšely, zjistili vědci. Pro kobylky je to životně důležité, protože pomocí cvrkání lákají samci samičky k páření.

Zjištění vědců je jednoduché: kobylky odchycené podél hlučných silnic musí „překřičet“ hluk z aut. U svých dvousekundových frází proto přidaly na nízkých frekvencích. Ukázal to výzkum vědeckého týmu z německé univerzity v Bielefeldu. Ten pro účely zkoumání pochytil 188 sarančí měnlivých. Část kobylek pocházela z klidných lokalit, část vědci nasbírali podél frekventovaných silnic. A zkoumali, jestli se liší jejich koncertování.

V laboratorních podmínkách vědci zkoumali, zda je mezi cvrkáním kobylek z různých míst nějaká odlišnost. Na základě téměř tisíce nahrávek se pak ukázalo, že kobylky žijící u hlučných silnic mají jiný cvrkot, než kobylky žijící v tichém prostředí.

„Cvrkání kobylek má běžně jak nízké, tak vysoké frekvence. Ukázalo se, že

kobylky z hlučného prostředí přidávají více nízké frekvence cvrkání,“ říká Ulrike Lampeová, která výzkum vedla. Podle jejího vysvětlení je to tím, že hluk z dopravy právě tyto nízké frekvence přehlušuje. Kobylky proto musí přidat.

Jde přitom o citlivou věc. Cvrkání je důležitá součást námluv kobylek. „Nárůst úrovně hluku může rozmnožování kobylek ovlivnit v celé řadě aspektů. Samičky mohou jednoduše přeslechnout lákání samečků. Samičky nemusí dobře rozpoznat cvrkot samečku jejich druhu. A samičky pak mají také ztíženou schopnost podle

cvrkání rozpoznat atraktivitu samečka,“ vysvětluje Ulrike Lampeová.

Lampeová se chce v dalším výzkumu zaměřit na to, jak ke změně cvrkání

dochází, zda už v larválním stádiu, nebo zda jde o genetickou adaptaci na prostředí.

□ Zdroj: Ekolist.cz

Rackové mořských útesů se objevili v Tovačově

Na Hradeckém rybníku v Tovačově na Přerovsku se v těchto dnech objevili dva rackové tříprstí. Jde o středně velké mořské ptáky, kteří žijí na strmých skalních útesech kolem mořské-

ho pobřeží a na skalnatých ostrovech Severního moře.

Racek tříprstý je stejně velký jako náš racek chechtavý. Je převážně bílý s šedým hřbetem a křídly, která mají výrazné tmavé konce. Má tmavé nohy a žlutý zobák. Přes zimu se u něho objevuje výrazný tmavošedý pruh za

okem. Mladí ptáci mají tmavý konec ocasu, tmavý zobák, výrazné černé opeření na křídlech a na krku, dva tmavé pruhy na hlavě. Mladí ptáci jsou velmi podobní mladým rackům malým.

Pouze velmi výjimečně se tyto mořští ptáci objevují ve střední Evropě. V České republice objevují nepravidelně a poměrně vzácně. Ornitologové evidují asi 120 výskytů tohoto druhu za posledních 150 let. V posledních 20 letech se vyskytl v Tovačově asi 10krát.

Každé jejich pozorování ve vnitrozemí považují ornitologové za velmi významné a jedinečné.

Letošní výskyt dvou mladých racků tříprstých na střední Moravě je pravděpodobně spojen s rozsáhlou invazí tohoto druhu do střední Evropy. Jednatel Faunistické komise ČSO Jiří Šírek

to komentoval slovy. „Čekal jsem, že se letos u nás objeví, protože na polském pobřeží byl zjištěn rekordní výskyt 106 kusů racků tříprstých, jednotliví ptáci byli navíc pozorováni i v Rakousku a kolem 10 kusů je v Maďarsku.“

Rackové tříprstí loví především malé druhy ryb, koryše, hmyz nebo červy, často doprovázejí velké rybářské lodě a za nimi na hladině sbírají zbytky ulovených ryb. Někdy okrádají menší druhy vodních ptáků o ulovenou kořist. V Tovačově loví drobné rybky, které zůstaly v tůních po výlovu rybníků.

Ornitologové z Moravského ornitologického spolku předpokládají, že se zde zdrží pouze několik dní a pak opět odletí zpět k mořskému pobřeží. Pokud je chcete vidět, tak můžete zkusit štěstí v Tovačově na Hradeckém rybníku nebo se podívejte na Videokanal MOS: <http://www.mos-cso.cz/cz/>.

□ Zdroj: Moravská ornitologická společnost

Poznámky z výroční konference Mezinárodních Přátel přírody

Ve dnech 5. a 6. října se v nizozemském Rotterdamu konala výroční konference naší střešní organizace. Špičky národních organizací Přátel přírody z Evropy a Afriky (Asie a obě Ameriky se bohužel omluvily) se setkaly nad tématy, která hýbou světem kolem nás a ovlivňují naše 116 let staré hnutí, a přemýšlely, jak by naopak naše hnutí mělo ovlivňovat to, co se v dnešním světě děje.

Co člověk, to názor, ale víc hlav víc ví. V přístavním městě, kde se po staletí potkávaly všemožné světové kultury, nám to zamýšlení a propojování souvislostí docela šlo. Konference tak nebyla „tupá schůze“, ale místo pro výměnu názorů, pro nahlížení na problémy z různých stran, pro poznávání se mezi sebou.

Pro mě osobně jako jediného zástupce českých Přátel přírody byla účast na konferenci velkou příležitostí vzkázat, že od konce roku 2010 jsme chytli v Česku nový dech, je nás více a jsme více aktivní. Mnoho účastníků si vzpomnělo na kongres Mezinárodních Přátel přírody konaný v roce 2008 v Liberci, mnoho na název organizace naší mládeže Duha. A byli potěšeni, že dostali další dobré zprávy.

Na spolupráci s námi se těší například Poláci, rádi by nás u sebe zahlédli Afričané ze Senegalů. To ale budeme muset chvíli házet drobné do prasátka.

Zkrátka - bylo to veskrze příjemné setkání a já bych vás nerad ochudil o své poznámky, abyste věděli, o čem to bylo.

□ Hynek Pečinka,
viceprezident Přátel přírody ČR

A. Propagační kampaň proti využívání jaderné energie

Uwe Hiks (PP Německo) prezentoval aktivity organizované Přáteli přírody v Německu podporující odstoupení země od smlouvy EURATOM a zákazu využívání jaderné energie. V SRN probíhá např. fotosoutěž, kdy se lidé na různých místech fotografují s vlajkou „EURATOM - nein, danke“, šíření informací o škodlivosti jaderné energetiky a možnosti nahrazení alternativními zdroji energie. Podobně jsou do kampaně zapojeni rakouští a francouzští Přátelé přírody.

Diskuse:

- Možnosti intenzivnější propagace kampaně proti EURATOM
- Možnost zřízení pracovní skupiny, do které by se mohly zapojit členské organizace, které mají zájem
- Možnost zřídit e-mailovou konferenci k tomuto tématu
- Možnost rozšíření kampaně na mezinárodní úroveň

B. Kampaně Krajina roku a jak je pořádat

Christian Baumgartner (ředitel kanceláře NFI) představil cyklus akcí proběhlých v rámci „Krajiny roku 2010 - 2011 Slovenský kras/Aggtelek karst“ (SK/H), závěrečné akce se v září 2011 účastnili i čeští Přátelé přírody. Kampaň Krajina roku probíhá už cca 20 let vždy na pomezí dvou států, cílem je propojit aktivity pro přírodu na obou stranách hranice, zapojení členů PP, místní veřejnosti, úředníků i politiků.

Christian Baumgartner (ředitel kanceláře NFI) představil cyklus akcí proběhlých v rámci „Krajiny roku 2010 - 2011 Slovenský kras/Aggtelek karst“ (SK/H), závěrečné

Na rok 2013 - 2014 je vyhlášena Krajina roku v údolí Horního Rýna (D/F), organizátoři už pracují, chystá se víkendová zahajovací akce.

Diskuse

- Je vhodné Krajinu roku organizovat jinak než celostátně, např. mezi regiony jednoho státu? Závěr: NE, popírá to původní myšlenku
- Možnost organizovat způsobem, kdy na jedné straně hranice bude partner - člen Přátel přírody a na druhé partner - nečlen Přátel přírody
- Pořádat KR více „kampaňovitě“?
- Nápady na další KR? Zatím bez závěru - nabídneme např. my?

C. Mezera ve členské základně ve věku 25 - 45 let

Téměř všechny národní organizace Přátel přírody mají stejný problém: mezi početnou skupinou mladých členů (do 25 let) a dospělých nad 45 let je mezera. Účastníci konference se zabývali tím, co je příčina tohoto stavu a jak tento nepříznivý trend překonat. Následující poznámky zazněly při diskusi:

- Komeracionalizace a konzumní způsob života ovlivňují i členy Přátel přírody
- Rodiče a děti společně netráví svůj volný čas (proto např. na akcích nejsou mladé rodiny ve věku rodičů 25 - 45 let)
- Je třeba změnit způsob, jakým se představujeme navenek. PP už dávno nejsou dělnické hnutí na špičce společnosti, ovládají nás jiné myšlenky...
- Neexistují staří lidé, jen dříve narození
- Jak udržet lidi nad 25 let (mají rodinu, děti, práci) v kontaktu s organizací, ve které vyrostli? Dát jim

na odpovědnost aspoň něco malého, konkrétní úkol. Mohou pomáhat nárazově.

- Mladá větev (např. v Nizozemí) je téměř „mrtvá“, společnost je jiná než dříve. Organizace pro mládež nejsou potřeba, mládež si své věci organizuje sama.
- Studenti (18 - 25 let): změna dosavadního způsobu života, nové možnosti, noví přátelé, pak hledání práce
- Dříve: lidi přitahovalo být pospolu, učit se/zažívat nové věci, nyní to zmizelo
- Společnost - společenství - klub jako skupina lidí, dobří přátelé (mít čas přijít)
- Nesnažme se překlenovat mezeru mezi mládeží a staršími, to je prostě život
- Základem je pocit, že jsem „v dobré společnosti“, pak až myslet na projekty
- Pracovat na místní úrovni: přátelé v rámci místního klubu, přátelé mezi dvěma kluby (i přeshraniční), výměna zkušeností na národní a mezinárodní úrovni
- Buďme aktivní a v dobré společnosti k tomu

D. Iniciativa Fair & Green Deal

Een Fair & Green Deal
VOOR EEN DOURZAME EN SOLIDAIRE WEG NUT DE CROES

Voorstellen voor een urgentieprogramma voor duurzame wetten & voor een eerlijkere wereld

Gerard de Jeager (PP Nizozemí) prezentoval současnou aktivitu organizace NIVON (nizozemští PP) - iniciativa „Fair & Green Deal“ propojující aktivisty a vědce. Cílem iniciativy je vypracovat a zveřejnit plán změny současného stavu společnosti a ekonomiky na solidárnější a dlouhodobě udržitelný světový řád.

Druhou aktivitou, kterou představil Hielke Ploeg (PP Nizozemí) je Ekologická stopa. Veřejnost si na interaktivním webu může spočítat, jak životní styl konkrétního člověka zatěžuje planetu Zemi.

E. Současné aktivity německých PP

Regina Schmidt-Kühner (PP Německo) seznámila s běžícími projekty německých Přátel přírody zaměřenými na trvale udržitelný život.

- Podpora konzumace místních potravin
- Podpora správných spotřebitelských návyků, chytré nakupování
  - Ochrana klimatu - členství v Klimatické alianci
  - Energie v Domech Přátel přírody - zajišťována z obnovitelných zdrojů, nákup elektřiny ze zdrojů mimo jaderné elektrárny
  - Projekt Transformace - práce, spravedlnost, ekologie

F. Green Toolbox - nabídka publikace IYNF

Na leden 2013 plánují Mezinárodní mladí přátelé přírody (IYNF) vydat publikaci Green Toolbox (česky „zelená sada nářadí“ pojednávající o tom, jak svoji organizaci více „ozeelenit“.

G. Statutární část konference

V sobotu 6. října proběhla statutární část výroční konference

1. Zahájení konference, přijetí programu konference
2. Zpráva prezidenta Manfreda Pilsa a ředitele kanceláře Christiana Baumgartnera
3. Finanční záležitosti
  - a. Finanční zpráva
  - b. Zpráva revizní komise
  - c. Rozpočet roku 2012 a jeho čerpání
  - d. Návrh rozpočtu roku 2013
  - e. Revize výše členských příspěvků
Závěr: Výše členských příspěvků a její snížení/zvýšení se bude projednávat až na kongresu (2014)
4. Běžící projekty a plán práce 2012
  - a. Fair and Green Deal
  - b. EURATOM
  - c. Krajina roku
  - d. Výpadek věkové skupiny 25 - 45 let
  - e. Domy Přátel přírody - společenská odpovědnost, nové domy
  - f. Life for Africa („Život pro Afriku“)
  - g. Krajina roku 2013 - 2014 Horní Rýn, na další roky zatím není pořadatel
  - h. Biodiverzita: kampaň „Water:Trails“
  - i. Evropa: Train 2 Change (turistika po Evropě - turistika bez bariér - pro handicapované tělesně nebo sociálně), Podunajská strategie, Alpská strategie
5. Členské záležitosti + Mezinárodní mladí přátelé přírody (IYNF)
  - a. Představení činnosti hostitelské organizace NIVON
  - b. Informace o činnosti IYNF v roce 2012
  - c. Přijetí nových členských organizací kategorie „C“
Závěr: přijaty organizace z Burkiny Faso, Kamerunu, Nigeru a Španělska
6. Pořadatel, termín a místo příští výroční konference
Závěr: V roce 2013 proběhne konference v polském městě Itawa, region Mazury. Pořádá Polské turistické a vlastivědné sdružení (PTTK), termín 11. - 13. 10. 2013

Byli jsme ve Vídni na setkání mediální skupiny NFI

Že je práce se sociálními sítěmi a médií vůbec v dnešní době i pro neziskový sektor důležitá, o tom není spor. Proto i Mezinárodní přátelé přírody (Naturefriends International, NFI) pořádají jednou ročně setkání zástupců svých členských organizací, aby si vyměnili zkušenosti, jak se jim daří na webech a sociálních sítích a co na lidi zabírá.

Letos setkání proběhlo 18. a 19. listopadu ve Vídni se zástupci z Německa, Řecka, Finska, Belgie, Švýcarska, Nizozemí, z Rakouska a taky od nás z Česka. Doplnila je Ewa z IYNF, mládeže Přátel přírody, a samozřejmě organizátoři Anita a Florian z ústředí NFI. Zas to bylo moc poučné a fajn.

Čeští Přátelé přírody se v roce 2013 připojí do kampaně Water:Trails

Potoky a řeky utvářejí a ovlivňují naši krajinu a fascinují svojí přirozenou dynamikou. Spolu s lužními lesy a vodními plochami představují ekologickou jednotku, která podléhá intenzivním změnám. Potoky a řeky silou svého proudu modelují své bezprostřední okolí po stránce geologické a taky proměnlivá výše vodní hladiny ovlivňuje životní podmínky charakteristických živočišných a rostlinných druhů. Lužní lesy zase ovlivňují vodní toky tím, že tvoří zásobárny vody a při záplavách se starají o pozvolný odtok vody a její pročištění. Vodní toky, vodní plochy a jejich bezprostřední okolí jsou domovem četných biologických společenstev mnohdy se vzácnými a ohroženými druhy.

Vodní toky a lužní lesy člověka odpradávná fascinovaly. I dnes patří k oblíbeným cílům rekreačních sportovců, kteří v turistice, cykloturistice nebo vodní turistice hledají odpočinek od každodenních starostí, relaxaci, pohyb a dobrodružství v přírodě. Potoky, řeky a lužní lesy jsou ale velmi

choulostivé ekosystémy, které velmi citlivě reagují na jakékoli narušení. A jsou to právě lidé, jejichž rekreační aktivity často narušují životní rytmus přirozených obyvatel těchto lokalit - živočichů a rostlin, například různých druhů ptáků, ryb a obojživelníků.

Cílem projektu „Voda základ života“ je přispět k vyššímu povědomí veřejnosti o zvláštním významu tekoucích i stojatých vod a okolních biotopů s jejich živočichy a rostlinstvem a také k odpovědnějšímu využívání těchto pozoruhodných území pro volný čas člověka. Klíčovými pojmy jsou odpovědné využití těchto lokalit pro volný čas a odpočinek člověka v souladu s potřebami místní flóry a fauny a praktická ukázka aktivit vhodných pro volný čas v přírodě, které přírodu člověku přibližují, aniž by ji nadměrně zatěžoval. Projekt svým nenáročným zaměřením na finance zúčastněné veřejnosti podporuje sociální turistiku.

SLEDUJTE AKTUALITY NA WWW.PRATELE-PRIRODY.CZ, STÁHNĚTE SI TAM NÁŠ BULLETIN!

JSME I NA FACEBOOKU: [HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/PRATELEPRIRODYCR](https://www.facebook.com/prateleprirodycr)

Přátelé přírody ČR / Naturefriends Czechia

A: Senovážné nám. 24, CZ 116 47 Praha 1 T: +420 602 431 149 E: info@pratele-prirody.cz

W: www.pratele-prirody.cz

Praha - Kladno - Olomouc - Liberec - Jablonec nad Nisou - Krnov - Nové Město na Moravě - Pardubice